

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET NORDSJÖMYREN

I. ALLMÄN BESKRIVNING

A. DATA

<u>Skyddsform:</u>	Naturreservat
<u>Objektnummer:</u>	1602012
<u>Beslutsdatum:</u>	1969-12-22
<u>Föreskrifter:</u>	Se länsstyrelsens beslut
<u>Kommun:</u>	Falköping
<u>Socken:</u>	Dala
<u>Läge:</u>	2 km Ö Dala kyrka och 18 km NO Falköping (Se även karta bilaga 1)
<u>Kartor:</u>	Topografisk karta 8D Skara SO Ekonomisk karta 8D2g
<u>Areal:</u>	2,1 ha
<u>Fastigheter:</u>	Dala 25:12, Dala 25:13, Vallstorp 3:11, Vallstorp 3:12, Vallstorp 3:13.
<u>Markägare:</u>	Skaraborgs läns Naturskyddsförening, Ida Britt Svensson, Vallstorp, Kjell-Ake Svens- son, Vallstorp, Sten Karlgren, Vallstorp, Håkan Karlgren, Vallstorp.
<u>Naturvårds- förvaltare:</u>	Skogsvårdsstyrelsen

B. GRUND FÖR BESLUT

Skälen för reservatsbildningen anges i beslutet vara de botaniskt märkliga förhållandena och förekomsten av den sällsynta sumpröksvampen, Bovista paludosa.

Nordsjömyren är en typisk igenväxningsvåtmark bestående av rika mjukmattekärr.

Reservatet är botaniskt väldokumenterat.

Området är av stort värde för högskoleundervisningen i ekologisk botanik.

C. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN

Naturförhållanden

Topografi: Reservatet är beläget i en sänka omgiven av kuperade grusmarker och flackare sumpiga marker. V och NO om Nordsjömyren finns större åskullar. Omgivningarna i nordlig och sydostlig riktning är flacka. Myrens yta ligger på ca 150 m ö h.

Reservatssgränsen är belägen något 10-tal meter ut på myren och reservatet omfattar således ej hela våtmarken.

Geologi: Jordlagren i reservatet utgörs uteslutande av torvjordar - sannolikt av stor mäktighet. Jordarna i omgivningen består av sandigt grus och torvjordar.

Nordsjömyren är belägen i östra gränzonen mellan kambrosilurbergarterna och urberget. Den underliggande berggrunden, som ej går i dagen i reservatet eller dess närmaste omgivningar, utgörs sannolikt av kambrisk sandsten.

De lösa jordarna runt Nordsjömyren är starkt grundvattenförande. Hela myren står under influens av kalkrikt grundvatten, vilket resulterat i vegetation rik på kalkkrävande kärrväxter.

Nordsjömyren är en typisk igenväxningsvåtmark. Igenväxningsprocessen har påskyndats av en sänkning av den tjärn, Nordsjön, också kallad Lillsjön, som förr fanns i myrens centrala delar.

Vegetation: Större delen av reservatet består av glest tallbevuxna gungflyartade kärr. Några stråk och större ytor av helt öppna kärr finns framför allt i väster.

Kärran tillhör genomgående de rika typerna. Mjukmattevegetation dominerar men i väster finns ytor med näst intill lösbottenkaraktär.

Ett glest trädskikt av lågvuxna martallar, lågvuxen pors och starrarterna trådstarr, flaskstarr och hirsstarr kännetecknar stora delar av myren. Bottenskiktet i dessa delar domineras av brunmossor som *Campylium stellatum*, *Drepanocladus intermedius*, *Tomenthypnum nitens* och tuvor av vitmossor som *Sphagnum warnstorffii* och *Sphagnum teres*. Vegetationen kan betecknas som en mosaik av mjukmattekärr av starr-brunmoss-typ, *Drepanocladus revolvens*-variant och fastmattekärr av starr-ört-brunmoss-typ, *Sphagnum warnstorffii*-variant. Det är framför allt i dessa inte allt för våta delar som sumpröksvampen, *Bovista paludosa*, har påträffats.

De öppnare och blötare V delarna är rikare på kalkkrävande växter. Här är extremrikkärrsväxter som näbbstarr förekommande. Snip, tagelsäv och gräsull är frekventa. Mossfloran är artrik och domineras av *Scorpidium scorpidioides*-samhällen och inslag av ovanliga arter som *Calliergon trifarium*, *Meesia triquetra*, *Sphagnum contortum*, *Drepanocladus vernicosus* och *Paludella squarrosa*.

Av intressanta växter, utöver ovan nämnda, som finns i kärret, kan nämnas myggblomster, ängsnycklar, rikkärrstypen av myrtåg (*Juncus alpinus* ssp. *alpinus*) och den senblommande typen av kärrspira (*Pedicularis palustris* ssp. *opsiantha*).

I reservatet har påträffats en del ovanliga levermossor som *Leiocolea rutheana*, *L. bantriensis* och *Moerchia hibernica*.

Vegetationen är mycket väldokumenterad i den botaniska litteraturen. Se särskild lista över referenser.

Markanvändning: Nordsjömyren är att betrakta som impediment. Sänkningen av den forna Nordsjön hade sannolikt endast betydelse genom förbättrad dränering av omgivande mossodlingar och sumpskogar.

Tillgänglighet: Från riksväg 48 avtar en väg österut mot Fröjered. Drygt 300 m in på denna väg, strax innan stället Liden, avtar en mindre körväg söderut. Ca 50 m in på denna körväg finns enklare parkeringsmöjlighet för enstaka fordon.

Grustakten omedelbart N om stället Liden erbjuder större ytor för parkering. Nordsjömyren är belägen ca 250 m S om Liden.

II. MARK- OCH VEGETATIONSVÅRD

A. ALLMÄN MÅLSÄTTNING

Den allmänna målsättningen för skötseln av reservatet ska vara att bevara ett näringsrikt, topogent igenväxningskärr. Våtmarken befinner sig i en succession där lösbottenytor och mjukmattekärr långsamt kommer att ersättas av fastare kärrtyper. Denna igenväxningsprocess bör fortgå ostört.

Någon skötsel av mark och vegetation ska därför ej ske.

B. PRINCIPER FÖR DISPOSITION AV MARK

Hela reservatet utgörs av våtmark. Inga mark- och vegetationsvårdande åtgärder skall utföras. Reservatet består av ett enda skötselområde.

Beskrivning: Se beskrivningen under I C.

Målsättning: Att bevara våtmarken ostörd av yttre påverkan.

Åtgärd: Ingen.

III. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

A. ALLMÄN MÅLSÄTTNING

Eftersom skälen för skyddet av Nordsjömyren är uteslutande naturvetenskapliga och området är föga lämpligt för friluftsaktiviteter saknas grund för särskilda anordningar för friluftslivet.

För besökare av reservatet skall informationstavlor sättas upp vid reservatsgränsen. Vid behov bör gränsmarkeringar bytas ut.

B. INFORMATION

Gränsmarkeringar ska underhållas och vid behov bytas ut. Behov av utbyte föreligger då stolparna fallit omkull eller då ett större antal stolpar är genomruttna.

Informationstavlor ska uppsättas på platser som markerats på bifogad karta (bilaga 2).

Tavlorna ska beskriva reservatets syfte, dess naturvärden samt gällande föreskrifter. På kartan över reservatet ska redovisas gränser och geografiska föremål. Kartan bör vara gemensam för de fyra reservaten Mellomsjömyren, Nordsjömyren, Aleäckasjön och Aleäckakärret.

Övriga anordningar. Behov av särskild parkeringsplats finns ej för närvarande.

IV. REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid avseende angivna mål. Skulle åtgärder utöver de ovan angivna anses behövliga kan planen ses över när berörda parter anser det påkallat.

V. KOSTNADSKALKYL

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten: Utmärkning av naturvårdsobjektets gräns, framställning och utplacering av informationstavlor samt underhållet av dessa.

Kostnader för naturvårdsförvaltningen

Kostnaderna för förvaltningen uppskattas nedan. Kalkylen undantas från fastställelse.

ÅTGÄRD	89190	90191	91192	92193	93194
Informationstavla	7 000	-	-	-	-
Underhåll av gränsmarkering	-	-	-	-	2 000
Tillsyn	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Summa	8 000	1 000	1 000	1 000	3 000	4
-------	-------	-------	-------	-------	-------	---

VI. REFERENSER

ALBERTSON, N 1941: Bidrag till Falbygden moss- och lavflora. - Svensk Bot Tidskr. 35: 113-128.

ALBERTSON, N 1949: Calliergon sarmentosum och Measia triquetra i södra Sverige. Några ord om Mellomsjömyren i Dala. - Svensk Bot Tidskr. 43: 163-194.

ALBERTSON, N 1957: Floran i Dala socken på nordöstra Falbygden. - Svensk Bot Tidskr. 51: 287-316.

FRIDÉN, L 1961: Carex buxbaumii Wg och Sphagnum contortum Schultz fauna i Bohuslän. Något om arternas förekomst i sydöstra Sverige. - Svensk Bot Tidskr. 55: 340-348.

LARSSON, B M P 1960: Bidrag till Västergötlands mossflora. Svensk Bot Tidskr. 54.

DU RIETZ, G E 1950: Phytogeographical Mire Excursion to the Billingen-Falbygden District in Västergötland (Southwestern Sweden). - Seventh Int. Bot. Congress, Stockholm 1950. Excursion guides AII B I. Uppsala.

DU RIETZ, G E 1951: Myrar i Västergötland. - I "P.O. SWANBERG & CURRY-LINDAHL, K: Natur i Västergötland": 86-97.

DU RIETZ, G E 1959: Dalamyrarna vid Klagstorpsåsen. Från Falbygd till Vänerkust: 273-290. Lidköping.

SANDBERG, G 1940: Gasteromycetstudier - Acta Phytogeogr. Suecica 13:73-95.

WITTING, M 1947: Katjonsbestämningar i myrvatten. - Bot. Notiser. Lund.

